

Codice del candidato:

Državni izpitni center

M 2 2 2 2 0 2 1 1

SESSIONE AUTUNNALE

SLOVENO COME LINGUA SECONDA

Prova d'esame 1

- A) Comprensione del testo
- B) Conoscenza e uso della lingua

Sabato, 27 agosto 2022 / 60 minuti (20 + 40)

*Al candidato è consentito l'uso della penna stilografica o della penna a sfera.
Il candidato riceve un allegato staccabile contenente il testo oggetto della prova.*

MATURITÀ GENERALE

INDICAZIONI PER IL CANDIDATO

Leggete con attenzione le seguenti indicazioni.

Nonate la prova d'esame e non iniziare a svolgerla prima del via dell'insegnante preposto.

Incollate o scrivete il vostro numero di codice negli spazi appositi su questa pagina in alto a destra.

La prova d'esame si compone di due parti, denominate A e B. Il tempo a disposizione per l'esecuzione dell'intera prova è di 60 minuti: vi consigliamo di dedicare 20 minuti alla risoluzione della parte A, e 40 minuti a quella della parte B.

La prova d'esame contiene 7 quesiti per la parte A e 11 quesiti per la parte B. Potete conseguire fino a un massimo di 20 punti nella parte A e 50 punti nella parte B, per un totale di 70 punti. Il punteggio conseguibile in ciascun quesito viene di volta in volta espressamente indicato.

Scrivete le vostre risposte all'interno della prova, nei riquadri appositamente previsti, utilizzando la penna stilografica o la penna a sfera. Scrivete in corsivo, in modo leggibile e corretto ortograficamente: in caso di errore, tracciate un segno sulla risposta scorretta e scrivete accanto ad essa quella corretta. Alle risposte e alle correzioni scritte in modo illeggibile verranno assegnati 0 punti.

Abbate fiducia in voi stessi e nelle vostre capacità. Vi auguriamo buon lavoro.

La prova si compone di 12 pagine, di cui 1 bianca.

M 2 2 2 2 0 2 1 1 0 2

Priloga z izhodiščnim besedilom

DELO

Sobotna priloga, 26. 5. 2018

Renata Salec

Revščina postala novo potrošno blago

V času, ko je človek nenehno bombardiran s takšno ali drugačno potrošnjo, ni presenetljivo, da je revščina postala novo potrošno blago.

V neoliberalnem času, ki tako zelo poudarja individualnost, je paradoksnost prišlo do poenotenja tako v arhitekturi, modi, dizajnu in urbanizmu.

FOTO: Andrea Comas/Reuters

Moja najljubša ulica v Ljubljani je Trubarjeva. Morda zato, ker se po njej sprehajam že leta, morda pa tudi zato, ker je nekakšen tujek v mestu – bolj vas kot mesto. Ko hodim po njej, se vselej sprašujem o preživetju. Ali bo arhitektura, ki jo tam vidim, preživel? Bo preživel ta ali oni lokal, ti ali oni grafit? Slednjim na žalost mnogokrat manjka umetniški potencial, zato pravzaprav ne vem, zakaj si tudi za te grdobe želim preživetja. Bojim se namreč, da ko bodo s Trubarjeve odšli grafiti, bo odšla tudi Trubarjeva: njen kaos, njena brezidentitetnost na eni strani in njena barvitost, kreativnost na drugi.

Na Trubarjevi namreč ni jasno, kaj sploh je njena identiteta. Med albanskim sladoledom, falaflom, tajskimi pad taijem, indijskimi taliji se namreč najde špansko vino, grško olje, stare srbohrvaške knjige, pa biohrana, raznovrstna kozmetika in seveda začimbe. Mišmaš ponudbe se je na tej ulici vselej mešal s kafiči, ki so odhajali in prihajali.

Morda ni naključje, da je ob vsem tem kaosu Trubarjeva v zadnjem času postala prostor, kjer vznikajo t. i. trgovine s konceptom. Te trgovine zadnje čase srečujem po vseh urbanih središčih. V San Sebastianu sem videla eno, kjer prodajajo zelo drage obleke in kreme v istem prostoru, kjer se lahko tudi sfriziraš in popiješ kakšen organski sok. V Parizu v nekdanjih revnih predelih opazujem razmah trgovin, kjer ob nakupu nakita ali oblačil še malo pomalicaš (na primer avokado na toastu), kupiš ali prelistaš lepo oblikovane knjige, ob tem pa bodo poskrbeli še za to, da tvoj kužek ne bo lačen ali žejen.

Kaj je koncept koncepta?

Ob razmahu trgovin s konceptom se mi zastavlja vprašanje, za kakšen koncept pravzaprav gre. Kaj je koncept koncepta? Pred dobrimi desetimi leti je koreografinja Mateja Bučar naredila plesno predstavo v Škucu s pomenljivim naslovom Koncept koncepta.

Performans je seveda igral tudi na idejo, da je koncept koncepta pravzaprav nesmisel. Na podoben način je nesmisel tudi trgovina s konceptom. V kakšni trgovini se običajno sprašujemo, kaj je njen koncept – kaj sploh prodaja? V trgovini s konceptom pa nam prodajajo sam koncept. Ne gre toliko, da tam kupimo nekaj, kar res potrebujemo, kupujemo bolj živiljenjski stil, pripadanje nekemu razredu, hkrati pa se poenotimo z drugimi, ki jim je všeč določen dizajn.

In prav poenotenje je paradoksnost stranski produkt trgovin s konceptom. Čeprav naj bi te trgovine bile nekakšen mišmaš lepo oblikovanih izdelkov, pa prej ali slej večina trgovin prodaja podobne izdelke, in ko se potepamo po prestolnicah sveta, kmalu opazimo, da skoraj ni razlike med trgovinami s konceptom, ki jih vidimo v enem ali v drugem mestu.

V neoliberalnem času, ki tako zelo poudarja individualnost, je paradoksno prišlo do poenotenja tako v arhitekturi, modi, dizajnu in urbanizmu. Tako kot imamo v vsakem velemestu podobne trgovine, imamo podobna nakupovalna središča in podobno oblikovane urbane prostore. Ko potujemo, prav tako spimo v hotelih, ki so si podobni med sabo, in tej podobnosti se ne izognemo niti, kadar bivamo v Airbnb. Večina stanovanj na tej spletni platformi je kot fotografije iz Ikejinih katalogov, ne glede na to, v kateri državi so.

Z lajkanjem se dizajn še bolj poenoti

Tako kot so si po svetu podobna letališča, tudi v trendovskih kavarnah zasledimo mešanico istih simbolov: recikliran les, obnovljeno industrijsko razsvetljavo, keramiko s podzemnih postaj in podobno. Ti simboli naj bi ustvarjali prijetno okolje za bogato mobilno elito, ki se želi počutiti nekako »pristno«, medtem ko potuje. Čeprav jih njihovo delo in življenjski stil vodita iz mesta v mesto, pa se dejansko samo premikajo iz enega podobnega prostora v drugega. Ko ta mobilna elita gre iz enega v drugo mesto, paradoksno ostaja v istem prostoru. S pomočjo instagrama, facebooka in podobnih platform se danes širi ideja tega, kaj naj bi bilo kul, z lajkanjem pa se oblikuje kulturno soglasje, ki dizajn še bolj poenoti.

Ko delimo slike dizajna na družabnih omrežjih, prispevamo k tej globalizaciji okusa. Algoritmi, ki delajo hierarhijo med vsebinami, ki jih prejemamo po teh platformah, seveda po svoje pomagajo k poenotenju okusa. Saj ste najbrž opazili, da tudi razni arhitekturni blogi kar naprej naokoli pošiljajo podobne slike, kar naj bi bilo kul?

Prodajo lahko le svojo revščino

V času, ko je človek nenehno bombardiran s takšno ali drugačno potrošnjo, ni presenetljivo, da je revščina postala novo potrošno blago. Pred nekaj leti je nizozemski umetnik Renzo Martens v Kongu naredil film s pomenljivim naslovom Enjoy Poverty (Uživaj v revščini), v katerem med drugim prepričuje revne Afričane, da je edina stvar, ki jo lahko prodajo, lastna revščina. Fotografe, ki so za nekaj centov fotografirali ljudi, je prepričal, naj raje fotografirajo revščino in poskušajo te fotografije prodati zahodnim medijem. Tisti, ki so se res lotili tega posla, so bili hitro razočarani, kajti mediji, ki so navajeni kupovati fotografije revščine od zahodnih fotografov, niso bili zainteresirani, da bi jih kupili od dejanskih revežev.

Revščina postane dobičkonosna šele, ko postane »koncept«, ko je zapakirana v trendovski dizajn in je naprodaj v trgovinah s konceptom. Mladi ukrajinski modni kreator Anton Belinski je nedavno zaslovel s serijo oblačil Poor but Cool in zanje dobil prestižno nagrado korporacije LVMH. Majica z napisom, ki oglašuje revščino, stane več, kot znaša slovenska povprečna plača. Tisti, ki so revni, si je zagotovo ne bodo mogli kupiti. Za bogate pa je morda kul, da se delajo nekaj, kar niso.

ZANIMIVOSTI:
Trubarjeva zdaj – in nikdar več?

(Prilagojeno po: Renata Salec: Revščina postala novo potrošno blago. Delo, 26. 5. 2018.)
(Vir: <https://www.del.si/sobotna-priloga/revscina-postala-novo-potrosno-blago-52051.html>. Pridobljeno 9. 1. 2019.)

M 2 2 2 2 0 2 1 1 0 5

A) BRALNO RAZUMEVANJE

Natančno preberite izhodiščno besedilo in rešite naloge

1. Prvi trije odstavki izhodiščnega besedila so napisani v 1. osebi ednine.

- 1.1. Kaj avtorica v njih predstavi in o čem se v njih sprašuje?

(1)

- 1.2. Kako je fotografija na strani 4 povezana s tem delom besedila?

(1)

- 1.3. Katera zvrst jezika je v njih prisotna poleg zbornega knjižnega jezika in kakšna je njena vloga? Odgovor napišite v povedi.

(2)
(4 točke)

2. S katerim delom izhodiščnega besedila se povezuje naslov *Revščina postala novo potrošno blago*? Ali avtorica v njem misel iz naslova utemelji, potrdi? Odgovor napišite v povedi.

(3 točke)

3. Pojasnite, kaj ima plesna predstava *Koncept koncepta* skupnega s trgovinami s konceptom? Odgovor napišite v povedi.

(3 točke)

4. Kaj v resnici prodajajo trgovine s konceptom in kakšna je večina teh trgovin? Opišite jih v povedih.

(3 točke)

5. Kako po mnenju avtorice učinkujejo trgovine s konceptom in kakšen je njihov učinek v primerjavi s sodobnim/neoliberalnim poudarjanjem individualizma?

(2 točki)

6. S čim avtorica ponazori trditev, da mobilna elita, ko potuje iz enega v drugo mesto, ostaja v istem prostoru?

(2 točki)

7. V povedi/povedih povzemite sporočilo besedila in se do njega opredlite.

(3 točke)

B) POZNAVANJE IN RABA JEZIKA

1. Naslednje enostavčne povedi v mednaslovih pretvorite v besedne zveze.

Kaj je koncept koncepta? _____

Z lajkanjem se dizajn še bolj poenoti. _____

Prodajo lahko le svojo revščino. _____

(6 točk)

2. Preberite poved in jo smiselno preoblikujte v premi govor.

Nizozemski umetnik Renzo Martens je v Kongu naredil film s pomenljivim naslovom Enjoy Poverty (Uživaj v revščini), v katerem med drugim prepričuje revne Afričane, da je edina stvar, ki jo lahko prodajo, lastna revščina.

Renzo Martin prepričuje Afričane: _____

(3 točke)

3. Preberite poved in rešite naloge.

V času, ko je človek nenehno bombardiran s takšno ali drugačno potrošnjo, ni presenetljivo, da je revščina postala novo potrošno blago.

- 3.1. Ugotovite, ali je v naslednji povedi pravilna raba vejic. Obkrožite DA ali NE.

DA NE

(1)

- 3.2. Svoj odgovor utemeljite tako, da grafično prikažete stavčno zgradbo (S-strukturo) povedi.

(3)
(4 točke)

4. Smiselno dopolnite besedilo z ustreznimi besedami iz iste besedne družine, kot je beseda potrošnja.

Pojav, ki pomeni pretirano porabljanje materialnih dobrin in storitev, imenujemo

_____. Ta je izpeljan iz glagola _____. V razvitih

družbah se _____ na družinskega člana večajo. _____

krediti so vse manj ugodni, obrestna mera raste. To pa bo ljudi čez čas prisililo, da začnejo

_____ razumneje.

(5 točk)

5. Preberite povedi in jih preoblikujte tako, da nadomestite slogovno zaznamovane besedne zveze z nezaznamovanimi.

Mišmaš ponudbe se je na tej ulici vselej mešal s kafiči, ki so odhajali in prihajali.

Za bogate pa je morda kul, da se delajo nekaj, kar niso.

(4 točke)

6. V besedilu je uporabljenih nekaj prevzetih besed. Naslednjim prevzetim besedam v levem stolpcu pripišite ustrezno slovensko sopomenko iz drugega stolpca.

____ lajkanje

1. družbena smetana

____ koncept

2. (industrijsko) oblikovanje

____ kaos

3. všečkanje

____ dizajn

4. strojna oprema

____ elita

5. zasnova, zamisel

6. nered

7. pohajkovanje

(5 točk)

7. Besedam v stolpcu pripišite besede/besedne zveze v ustremnem pomenskem razmerju.

Beseda	Pomensko razmerje	Beseda/Besedna zveza
nikdar	sopomenka	_____
revščina	protipomenka	_____
facebook	nadpomenka	_____
trošiti	protipomenka	_____

(4 točke)

8. Podčrtanima glagoloma v povedi spremenite glagolski vid in ju vstavite v poved.

V takšni trgovini se običajno sprašujemo, kaj je njen koncept – kaj sploh prodaja?

- 8.1. V takšni trgovini se običajno _____, kaj je njen koncept – kaj sploh
_____?

(2)

- 8.2. Je tako preoblikovana poved smiselna? Utemeljitev zapišite pod eno od možnosti.

Da, _____

Ne, _____

(2)
(4 točke)

9. Podčrtajte pravilno različico poševno tiskane besede ali besedne zveze v povedih.

Članek Renate Salecel/Renate Saleclove, znane Slovenske filozofinje
in sociologinje/slovenske filozofinje in sociologinje in avtorice
številnih/številčnih knjig, je bil objavljen leta 2019. V njem/V njem u je predstavila
njen/svoj pogled na nove družbene smernice.

(5 točk)

10. Preberite poved in slovarski sestavek ter odgovor Inštituta Frana Ramovša na vprašanje, kako sloveniti besedo platforma. Rešite naloge.

Večina stanovanj na tej spletni platformi je kot fotografije iz Ikejinih katalogov, ne glede na to, v kateri državi so.

plátfórmā -e ž (ô)

1. teh. večja plošča, ploščad, namenjena navadno za opravljanje kake dejavnosti: ladja ima platformo za pristajanje helikopterjev; ob tirih so naredili platformo za razlaganje tovora; betonska, jeklena platforma; pren., publ. stati na platformi boja za mir

2. publ. osnova, temelj: pripraviti platformo za konferenco; delo so zasnovali na skupni programski platformi: nova politična platforma / idejna platforma revije / družbena platforma razvoja

Inštitut za slovenski jezik Franja Ramovša , Terminologišče

V računalništvu in informacijski tehnologiji angl. termin *platform* torej označuje dva pojma, in sicer 1. računalniško okolje (prim. še <https://www.techopedia.com/definition/3411/platform>) ter 2. operacijski sistem (npr. <http://techterms.com/definition/platform>), torej programsko opremo, ki je nujna za delovanje računalnika in ki jo v slovenščini v računalniškem kontekstu poimenujemo *računalniško okolje*.

V računalništvu in informacijski tehnologiji je za termin *platforma* torej bolje uporabiti *računalniško okolje*, hkrati pa se *platforma* uporablja tudi za poimenovanje posebnih spletnih mest, npr. http://opkp.si/sl_SI/cms/vstopna-stran, <http://www.preventivna-platforma.si> in http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-297_sl.htm, kadar želijo ustvarjalci poudariti celovitost ponujene storitve.

- 10.1. Navedite slovenske sopomenke za platformo:

(3)

- 10.2 V katerem pomenu je rabljena beseda v izhodiščni povedi?

(1)

10.3. Ali je beseda v tem pomenu slogovno zaznamovana? Izberite in utemeljite eno trditev.

Da sai

Ne sai

(1)

- #### 10.4 Zakaj v SSK I niso navedeni vsi nomeni besede platforma?

(2)
(7 točk)

M 2 2 2 2 0 2 1 1 1 1

11. Preberite povedi in podčrtani besedi pripišite naveznike.

Moja najljubša ulica v Ljubljani je Trubarjeva. Morda zato, ker se po njej sprehajam že leta, morda pa tudi zato, ker je nekakšen tujek v mestu – bolj vas kot mesto. Ko hodim po njej, se vselej sprašujem o preživetju. Ali bo arhitektura, ki jo tam vidim, preživelna?

Trubarjeva (ulica)

(3 točke)

Pagina bianca

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.